

US Emb. II doc

ადამიანებით ვაჭრობის (ტრეფიკინგის) ანგარიში 2010

საქართველო

საქართველო ძირითადად არის ქალებითა და გოგონებით, იძულებითი პროსტიტუციის მიზნით, ვაჭრობის და ქალებით და მამაკაცებით, შრომითი ექსპლუატაციის მიზნით, ვაჭრობის წარმომშობი ქვეყანა. 2009 წლის განმავლობაში, ქალები და გოგონები საქართველოდან ხდებოდნენ იძულებითი სექსუალური ექსპლუატაციის მსხვერპლნი როგორც ქვეყნის შიგნით, ასევე თურქეთში, არაბეთის გაერთიანებულ საემიროებში და საბერძნეთში. ბოლო წლების განმავლობაში, დაფიქსირდა ქართველი მსხვერპლების იძულებითი სექსუალური ექსპლუატაციის შემთხვევები რუსეთში, გერმანიასა და ავსტრიაში. კაცები და ქალები გახდნენ იძულებითი შრომითი ექსპლუატაციის მსხვერპლები როგორც საქართველოში, ასევე ლიბიაში და თურქეთში. თურქი მამაკაცები გახდნენ იძულებითი შრომის მსხვერპლები აფხაზეთის სეპარატისტულ რეგიონში, რომელიც არ ექვემდებარება საქართველოს მთავრობის კონტროლს.

საქართველოს მთავრობა სრულიად აკმაყოფილებს ტრეფიკინგის აღმოფხვრის მინიმალურ სტანდარტებს. მთავრობამ გაწია დიდი ძალისხმევა, რათა გაეკეთებინა იდენტიფიკაცია და დახმარებოდა ტრეფიკინგის მსხვერპლებს, და აგრეთვე 312 000 აშშ დოლარამდე გაზარდა მსხვერპლთა ფინანსური დახმარება. მთავრობამ საკმაოდ დიდი წარმატება მოიპოვა კანონის აღსრულების კუთხითაც, განხორციელდა სისხლის სამართლებრივი დევნა ადამიანებით ვაჭრობის დანაშაულში ბრალდებულთა უფრო დიდ რაოდენობის მიმართ და თითოეულ ადამიანებით მოვაჭრეს შეეზღუდა თავისუფლება გარკვეული ვადით. საქართველოს მთავრობამ განახორციელა აქტიური პრევენციული ზომები და გააგრძელა თანამშრომლობა ტრეფიკინგის საკითხებზე მომუშავე არასამთავრობო ორგანიზაციებთან როგორც მსხვერპლთა დახმარების, ასევე პრევენციის კუთხით.

რეკომენდაციები საქართველოსათვის: გაგრძელდეს ტრეფიკინგის მსხვერპლთა დახმარების პროგრამების მდგრადი დაფინანსება; გაგრძელდეს ტრეფიკინგის მსხვერპლთა იდენტიფიკაცია, რეფერირება და დახმარების აღმოჩენის ზრდა; გაგრძელდეს იმის უზრუნველყოფა, რომ ტრეფიკინგის მსხვერპლი არ იქნება დაჯარიმებული ან სხვაგვარად დასჯილი იმ არაკანონიერი ქმედებებისათვის, რომლებიც მან ჩაიდინა ტრეფიკინგის მსხვერპლად ყოფნის პერიოდში; აგრეთვე გაგრძელდეს ძალისხმევა ადამიანებით ვაჭრობის, როგორც შრომითი აგრეთვე სექსუალური ექსპლუატაციის საქმეების გამოძიების, დანაშაულში ბრალდებულის მიმართ სისხლის სამართლებრივი დევნისა და თავისუფლების აღკვეთის მიმართულებით.

სისხლის სამართლებრივი დევნა.

საანგარიშო პერიოდში საქართველოს მთავრობამ გააძლიერა საქმიანობა კანონდარსრულებითი კუთხით. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 143¹ მუხლით აკრძალულია ადამიანებით ვაჭრობის (ტრეფიკინგის) ყველა

ფორმა, დანაშაული ისჯება თავისუფლების აღკვეთით შეიდიდან ოც წლამდე. სასჯელის ასეთი ფორმა საკმარისად მკაცრია და შეესაბამება სასჯელის სხვა მკაცრ ფორმებს, მაგალითად გაუპატიურებისთვის. 2009 წელს მთავრობამ განახორციელა გამოიძიება ადამიანებით ვაჭრობის (ტრეფიკინგის) 33 შემთხვევის მიმართ, როდესაც 2008 წელს გამოიძიებული იქნა 14 შემთხვევა. ხელისუფლებამ ბრალი წარუდგინა 40 ადამიანს (მათ შორის სამ პიროვნებას იძულებით შრომითი ექსპლუატაციისთვის), იგივე მონაცემი 2008 წელს იყო ბრალის წაყენება 10 პიროვნებისთვის ცნობილი იძულებითი სექსუალური ექსპლუატაციის ფაქტებზე. 2009 წელს ოცდაჩვიდმეტი ადამიანი იქნა ტრეფიკინგის დანაშაულის ჩადენაში დამნაშავედ ცნობილი, რაც გაცილებით მეტია, ვიდრე 2008 წელს ტრეფიკინგში დამნაშავედ ცნობილი 10 პიროვნება. ოცდაჩვიდმეტივეს შეეფარდა თავისუფლების აღკვეთა პატიმრობა; არც ერთ მათგანს არ მიუღია პირობითი სასჯელი. განაჩენით თავისუფლების აღკვეთის საშუალო ხანგრძლივობა უდრიდა 21 წელს. მთავრობის და არასამთავრობო ორგანიზაციების მხრიდან არ ყოფილა ინფორმაცია ადამიანით ვაჭრობის (ტრეფიკინგის) საქმეებში თანამშრომელ ძალოვანთა შემთხვევების შესახებ. 2009 წელს მთავრობამ ითანამშრომლა არასამთავრობო და საერთაშორისო ორგანიზაციებთან და მათი საშუალებით ჩატარდა ტრეინინგები 170 პროკურორსა და მოსამართლეს. ტრეინინგებზე ყურადღება იქნა გამახვილებული ტრეფიკინგის მსხვერპლების იდენტიფიკაციის პროაქტიულ მექანიზმებზე, გამოიძიების სპეციალურ მეთოდებზე, მტკიცებულებათა მოგროვებაზე, სასამართლო დევნის ტექნიკასა და მსხვერპლისგან ინტერვიუს აღებისას არასამთავრობო ორგანიზაციების წარმომადგენლებთან, სოციალურ მუშაკებთან და ფსიქოლოგებთან პარტნიორული ურთიერთობების მნიშვნელობაზე.

მსხვერპლთა დაცვა.

საანგარიშო პერიოდში საქართველოს მთავრობა კვლავ აგრძელებდა მსხვერპლთა დახმარების მიზნით მნიშვნელოვან საქმიანობის განხორციელებას. საანგარიშო პერიოდში დახარალებულთა დახმარების მიზნით მთავრობამ გამოყო 312 00 აშშ დოლარი; აქედან, ისევე როგორც 2008 წელს, 150 000 აშშ დოლარი გამოიყო ტრეფიკინგის მსხვერპლთა 2 სახელმწიფო თავშესაფრის სრულად დასაფინანსებლად. ეს თავშესაფრები უზრუნველყოფს მსხვერპლთა მრავალმხრივ მომსახურებას, მათ შორის სამედიცინო დახმარება, ფსიქოლოგიურ კონსულტაციები და იურიდიული დახმარება. მსხვერპლთა დახმარების წინაპირობას არ წარმოადგენს სამართალდამცავ ორგანოებთან თანამშრომლობა. მთავრობა კვლავაც აგრძელებდა ოფიციალური მექანიზმების დანერგვას, რომელთაც იყენებენ ოფიციალური პირები ტრეფიკინგის მსხვერპლთა იდენტიფიკაციისათვის და რეფერირებისთვის დახმარების გასაწევად. 2009 წელს ხელისუფლებამ მოახდინა იდენტიფიკაცია და დახმარება გაუწია 48 მსხვერპლს და გადაამისამართა 15 მსხვერპლი, რაც არის 2008 წლის მაჩვენებლის ზრდა - 21 იდენტიფიცირებული ტრეფიკინგის მსხვერპლი. ხელისუფლებამ 15 ადამიანი უზრუნველყო თავშესაფრითა და მრავალმხრივი დახმარებით, ხოლო 2008 წელს მხოლოდ 10 ადამიანს გაეწია ასეთი დახმარება. 2009 წელს ხელისუფლებამ ტრეფიკინგის მსხვერპლთ აგრეთვე გამოყოფა 650 აშშ დოლარის ერთჯერადი საკომპენსაციო თანხა, თუმცა საანგარიშო პერიოდის

განმავლობაში ეს თანხა არც ერთ მსხვერპლს არ მოუთხოვია. 2008 წელს ტრეფიკინგის ხუთ მსხვერპლს გადასცეს თითოეულს 600 აშშ დოლარი. უცხოეთი მოქალაქე ტრეფიკინგის მსხვერპლებს საქართველოს მთავრობამ შესთავაზა სამართლებრივი ალტერნატივა იმ ქვეყნებში დაბრუნებისა, სადაც მათ ეკონომიკური სიდუხჭირე და შესაძლო ანგარიშსწორება ელოდებოდა; *უცხოელი მოქალაქეების სამართლებრივი სტატუსის* შესახებ კანონი აძლევს უფლებას უცხოელ მოქალაქეებს, რომლებიც შესაძლოა ტრეფიკინგის მსხვერპლნი იყვნენ, მიიღონ ნებართვა საქართველოში ცხოვრებაზე, იმ შემთხვევაშიც კი, როცა ხელისუფლებას არ შეუძლია ეჭვგარეშე დაამტკიცოს, რომ ეს ადამიანები ნამდვილად ტრეფიკინგის მსხვერპლნი არიან. 2009 წელს ტრეფიკინგის არც ერთ უცხოელ მსხვერპლს არ მოუთხოვია საქართველოში ცხოვრების ნებართვა. საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში მთავრობა თანამშრომლობდა მიგრაციის საერთაშორისო ორგანიზაციასთან (IOM) და მან მთლიანად დააფინანსა ერთი ტრეფიკინგის უცხოელი მსხვერპლის რეპატრიაცია. მსხვერპლებს ხელს უწყობდნენ ეთანამშრომლათ სამართალდამცავ ორგანოებთან, რათა განხორციელებულიყო ადამიანებით ვაჭრობის (ტრეფიკინგის) დანაშაულის გამოძიება და სამართლებრივი დევნის განხორციელება. საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში 18 მსხვერპლი თანამშრომლობდა სამართალდამცავ ორგანოებთან. არ დაფიქსირებულა მსხვერპლის დასჯის არც ერთი შემთხვევა იმ არაკანონიერი ქმედებებისათვის, რომლებიც მათ ჩაიდინეს ტრეფიკინგის მსხვერპლად ყოფნის პერიოდში.

პრევენცია.

საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში საქართველოს მთავრობას განაგრძობდა ძალისხმევას თავიდან აეცილებინა ტრეფიკინგის შემთხვევები. 2009 წლის პირველი 6 თვის მანძილზე მთავრობის შეკვეთით დამზადდა და ტელევიზიით გადაიციმოდა სოციალური რეკლამა, როდელიც აწოდებდა ინფორმაციას ადამიანებით ვაჭრობის (ტრეფიკინგის) დანაშაულის ბუნებასა და საშიშროებაზე. განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს შეკვეთით დამზადდა სატელევიზიო სოციალური რეკლამა, რომელიც სასკოლო ასაკის ბავშვებისთვის იყო განკუთვნილი და რომელსაც ერქვა “ნუ გაცვლი თავისუფლებას მონობაზე”. ის რეგულარულად გადაიციმოდა ტელევიზიით. მთავრობის ინფორმაციით დარიგდა 20,000 საინფორმაციო ბროშურა საქართველოს ოთხ რეგიონსა და თბილისის საერთაშორისო აეროპორტში. შერჩეული რეგიონები იქნა არჩეული მიგრაციის რისკის მატარებელი რეგიონების პრინციპით, სადაც შესაბამისად არსებობს ტრეფიკინგის დიდი საფრთხე: იმერეთი (რუსეთის და საქართველოს სეპარატისტული რეგიონის, აფხაზეთის საზღვართან), აჭარა (თურქეთის საზღვართან), რუსთავი (აზერბაიჯანის სიახლოვეს) და გურია (თურქეთთან ახლოს).

საინფორმაციო ბროშურები დარიგდა იუსტიციის სამინისტროს სამოქალაქო რეესტრის სააგენტოს ოფისებისა და იმ პროგრამის საშუალებით, რომელშიც მონაწილეობენ სამოქალაქო ცნობიერების ამაღლების კამპანიაში ჩართული სტუდენტები. წლის განმავლობაში მთავრობა მჭიდროდ თანამშრომლობდა არასამთავრობო ორგანიზაციებთან ტრეფიკინგის მიმართ საზოგადოებრივი ცნობიერების ამაღლებისა და მისი პრევენციის კამპანიების ერთობლივი

წარმართვის მიზნით. მთავრობას ატარებდა საქმიანობას, რათა შეემცილებინა მოთხოვნა როგორც კომერციულ სექსუალურ მომსახურებაზე, აგრეთვე იძულებით შრომით ექსპლოატაციაზე, რაც შესაძლებელი გახდა სატელევიზიო რეკლამებისა და ხელისუფლების წარმომადგენლებთან ინტერვიუების საშუალებით, საზოგადოების ინფორმირებით საქართველოს კანონის დამრღვევ იმ “კლიენტებზე”, რომლებიც ხელს ითბობენ ადამიანებით ვაჭრობის დანაშაულზე.

2008 წლიდან მოყოლებული, ყოველი ადამიანებით ვაჭრობის (ტრეფიკინგის) ანგარიში მოიცავდა კონკრეტულ რეკომენდაციებს მთავრობისათვის განსახილველად მათი მომდევნო წელს განხორციელების მიზნით. წელს, ადამიანებით ვაჭრობის (ტრეფიკინგის) ანგარიშში თქვენი ქვეყნისათვის მიცემულ რეკომენდაციებთან ერთად სახელმწიფო დეპარტამენტი თქვენს მთავრობას სთავაზობს მოკლე “სამოქმედო გეგმას”, რომელიც გამომდინარეობს ამ რეკომენდაციებიდან. სახელმწიფო დეპარტამენტს სურს, ხაზი გაუსვას ამ სამოქმედო გეგმის მნიშვნელობას, როგორც ძირითად საზომს 2011 წლის ადამიანებით ვაჭრობის (ტრეფიკინგის) ანგარიშში ანტი-ტრეფიკინგული პროგრესის შეფასებისას. სამოქმედო გეგმაც და მასთან დაკავშირებული რეკომენდაციები მიზნად ისახავს, უზრუნველყოს ქვეყნები დირექტივებით, რომლებიც უნდა აკმაყოფილებდეს ტრეფიკინგის მსხვერპლთა დაცვის აქტის (Trafficking Victims Protection Act) მინიმალურ სტანდარტებს

2010 – 2011 ადამიანებით ვაჭრობის (ტრეფიკინგის) სამოქმედო გეგმა საქართველოსათვის რეკომენდაციები 2011 ადამიანებით ვაჭრობის (ტრეფიკინგის) ანგარიში ანგარიშში სასურველი რეიტინგისათვის:

- გააგრძელეთ მსხვერპლთა იდენტიფიკაციის და დახმარებისთვის რეფერირების ზრდა. ანგარიში პროგრესის ინდიკატორად განიხილავს იდენტიფიცირებული და დახმარება გაწეული მსხვერპლების რაოდენობის ზრდას.
- გააგრძელეთ მსხვერპლთა დახმარების პროგრამების მყარი დაფინანსება და ხელი შეუწყვეთ, რომ უფრო მეტმა მსხვერპლმა მოგმართოთ ერთჯერადი ფულადი კომპენსაცია მისაღებად, რომელიც ტრეფიკინგის მსხვერპლთათვის არის განკუთვნილი.
- გააგრძელეთ ისეთი პრაქტიკის ხელშეწყობა, როდესაც მსხვერპლი არ ჯარიმდებიან ან სხვაგვარად არ ისჯებიან იმ არაკანონიერი ქმედებისათვის, რომელიც მათ ჩაიდინეს ტრეფიკინგის მსხვერპლად ყოფნის პერიოდში.
- გააგრძელეთ სექსუალური და შრომითი ტრეფიკინგის დანაშაულის გამოძიება, ადამიანებით მოვაჭრეთა სისხლისსამართლებრივი დევნა და დასჯა.
- გააძლიერეთ პარტნიორული ურთიერთობები არასამთავრობო და საერთაშორისო ორგანიზაციებთან, რათა უზრუნველყოს პროკურორების, მოსამართლეების, სამართალდამცავი ორგანოების და მთავრობის სხვა შესაბამისი ოფიციალური პირებისთვის ტრეფიკინგები ჩატარება მსხვერპლთა იდენტიფიკაციის პროაქტიულ მექანიზმებზე,

გამოძიების სპეციალურ მეთოდებზე, მტკიცებულებათა მოგროვებაზე და სისხლის სამართლებრივ დევნის ტექნიკაზე.